



WAT BIJ EEN OVERLIJDEN?

INHOUDSTAFEL

Voor het overlijden	4
Laatste wilsbeschikking	5
Orgaandonatie	5
Je lichaam schenken aan de wetenschap	6
Uitvaartverzekering	6
Testament	7
Wilsverklaring	7
Onmiddellijke schikkingen bij een overlijden	9
Aangifte van het overlijden	10
Regelingen voor de begrafenis of crematie	12
Begraafplaatsen in Mechelen	13
Begraven of cremeren	13
Praktische regelingen	18
Wie moet je op korte termijn verwittigen?	19
Een overlevingspensioen aanvragen	24
De nalatenschap	26
Hulp aan nabestaanden	28
Financiële en andere hulp	29
Rouwverwerking, morele bijstand of een luisterend oor	31

VOORWOORD

Een overlijden in je naaste omgeving is een ingrijpende gebeurtenis. Als een gezins- of familielid sterft, brengt dat heel wat emoties teweeg. Tegelijk moeten er in die moeilijke periode heel wat praktische en administratieve zaken geregeld worden.

Van de begrafenis tot de nalatenschap; van het opzeggen van diensten tot het aanvragen van een overlevingspensioen en nog veel meer. Meestal zijn we daar niet goed op voorbereid. Dan is een handleiding als deze een handig instrument om je wegwijs te maken doorheen de administratieve gevolgen van een overlijden.

Deze gids biedt je een overzicht van vragen en praktische aspecten waar je voor en na het overlijden van een naaste mee te maken kan krijgen. Je vindt er info over wat je moet doen, welke documenten je nodig hebt en waar je terecht kan voor verdere hulp en ondersteuning. Zo hoeft de administratieve nazorg van een overlijden geen bijkomende bron van stress meer te zijn.

College van
Burgemeester en Schepenen



VOOR HET OVERLIJDEN

Wil je zeker zijn over wat er na je overlijden met je lichaam en je bezittingen gebeurt, dan kan je je wensen hierover het best vooraf vastleggen. Een laatste wilsbeschikking, een uitvaartcontract en een testament zijn diverse opties om je keuzes kenbaar te maken. Je kan zelf beslissen of je na je dood orgaandonor wil zijn of liever je lichaam aan de wetenschap schenkt. Ook euthanasie is een mogelijkheid waarvoor je op voorhand kan kiezen.

LAATSTE WILSBESCHIKKING

WAT?

Een wilsbeschikking is een verklaring waarin je uitvaartwensen staan neergeschreven.

- Kies je voor een traditionele begrafenis of een crematie? En wat moet er in dat laatste geval met de as gebeuren? (Zie p. 14-16 voor de mogelijkheden.)
- Volgens welke levensbeschouwing moet de eventuele uitvaartplechtigheid worden gehouden?
- In welke gemeente wil je je laatste rustplaats hebben?
- Als je een uitvaartcontract hebt (zie p. 6), vermeld je dat ook in je laatste wilsbeschikking.

HOE?

Maak een afspraak bij via:


- www.mechelen.be
- de onthaalbalie in het Huis van de Mechelaar
- het gratis nummer 0800 20 800.

De gemeente registreert je verklaring in het bevolkingsregister, je krijgt hiervan een ontvangstbewijs.

Bij elk overlijden kijkt de gemeente na of de overledene een laatste wilsbeschikking heeft laten registreren. Als dat het geval is, ziet de gemeente erop toe dat de wens van de overledene gerespecteerd wordt.

WIJZIGINGEN ACHTERAF

Het is altijd mogelijk om zelf wijzigingen aan je laatste wilsbeschikking aan te brengen via een nieuwe aanvraag bij de dienst Burgerzaken. Je nabestaanden kunnen echter niets veranderen aan je wilsbeschikking.

 www.mechelen.be/laatste-wilsbeschikking

ORGAANDONATIE

Door orgaandonatie na je dood kan je tot acht levens redden. Voor veel patiënten met chronische, onomkeerbare aandoeningen is orgaantransplantatie de laatste mogelijke behandeling. Als je sterft door hersen- of hartfalen, kunnen jouw organen gebruikt worden om het leven van iemand anders te redden. Het is belangrijk dat je daar nu al over nadenkt en je registreert als donor.

VOORWAARDEN

Elke meerderjarige Belg is automatisch een mogelijke orgaandonor na zijn overlijden. Maar als je je niet expliciet geregistreerd hebt als orgaandonor, kunnen je naaste familieleden zich hiertegen verzetten. Praat er nu al over met je omgeving en/of bevestig je keuze door een registratie. Zo hoeven jouw naaste familieleden die pijnlijke keuze niet te maken na je dood.

HOE?

- Registreer jezelf online via: www.mechelen.be/orgaandonatie
- Registreer je gratis en zonder afspraak in het Huis van de Mechelaar aan het snelloket.

Je registratie gaat rechtstreeks naar het Rijksregister. Na je dood raadplegen de medische diensten dit om na te gaan of je orgaandonor bent of niet.

JE LICHAAM SCHENKEN AAN DE WETENSCHAP

De vraag naar lichamen voor wetenschappelijke doeleinden stijgt. De lichamen worden niet alleen gebruikt door studenten geneeskunde, maar ook om er nieuwe chirurgische ingrepen op te oefenen. Wil je een bijdrage leveren aan de praktische training van toekomstige chirurgen, dan kan je je lichaam na je dood laten vrijgeven aan de wetenschap. De keuze hiervoor registreer je tijdens je leven.

HOE?

Je kan zelf een handgeschreven wilsuiting opstellen of een formulier downloaden op de site van een Belgische universiteit naar keuze. In ruil krijg je van de universiteit een ontvangstbewijs, dat je bij je identiteitskaart dient te bewaren. Je doet er goed aan deze keuze ook expliciet in je laatste wilsbeschikking te vermelden.

Belangrijk:

Als je je lichaam aan de wetenschap wil schenken, teken je het best ook verzet aan bij de gemeente tegen orgaandonatie.

WEIGERINGEN

Niet elk lichaam wordt aanvaard. Een lichaam moet binnen de 48 uur aan de universiteit kunnen worden geleverd, dus wie in het buitenland sterft, valt af. Lichamen met bepaalde ziektes, zoals aids of hepatitis, worden ook geweigerd.

PRAKTISCHE REGELINGEN

De begrafenisondernemer zorgt voor het vervoer van het lichaam naar de universiteit. Waar het weken tot jaren kan blijven. Je familie kan ondertussen wel een klassieke begrafenisceremonie houden zonder dat je lichaam aanwezig is.

Na afloop van het wetenschappelijk onderzoek wordt het lichaam begraven of gecremeerd. Daarvoor zorgt de universiteit in samenwerking met een begrafenisondernemer. De kosten voor kisting, vervoer naar de begraafplaats, de begraafing of crematie moeten door de familie betaald worden. Als de nabestaanden hierbij aanwezig wensen te zijn, moeten ze dit vooraf schriftelijk overeenkomen met de universiteit.

UITVAARTVERZEKERING

Als privépersoon kan je een uitvaartcontract afsluiten met een begrafenisondernemer, een notaris of een verzekeringsmaatschappij. Met zo'n contract regel je alvast alle praktische zaken voor je uitvaart: onder andere de wijze van lijkbezorging, de asbestemming, de uitvaartplechtigheid of de plaats waar je begraven wil worden. Je registreert dit contract bij leven in je laatste wilsbeschikking. (zie p. 5)

Na je dood zal de ambtenaar van de burgerlijke stand je nabestaanden en de begrafenisondernemer op de hoogte brengen van het bestaan van dit contract.

TESTAMENT

Een testament biedt de mogelijkheid om je laatste wil vooraf vast te leggen. Een testament kan je eigenhandig opmaken of bij een notaris laten opstellen. De notaris beschikt over alle specifieke kennis in verband met een nalatenschap.

VOORWAARDEN VOOR EEN EIGENHANDIG TESTAMENT

Om geldig te zijn moet een eigenhandig testament aan drie vereisten voldoen:

1. Het moet volledig met de hand geschreven zijn door degene die het testament opmaakt. Een getypt testament is ongeldig.
2. De naam van de testamentmaker en de datum (jaar, maand en dag) moeten vermeld worden.
3. Het testament moet ondertekend zijn.

In ons land is het nog niet verplicht om een eigenhandig testament bij een notaris in bewaring te geven. Toch biedt dit een aantal belangrijke voordelen. Zo kan het worden ingeschreven in het Centraal Register van Testamenten (CRT). Deze dienst laat toe het testament op te sporen na je overlijden.

Het volstaat immers niet een geldig testament te maken, men moet het later nog kunnen terugvinden. Door je testament in bewaring te geven bij de notaris voorkom je bovendien dat het document wordt weggemaakt door personen die vinden dat ze erin benadeeld worden.

Belangrijk: Elke persoon moet afzonderlijk zijn testament opmaken. Een testament van twee of meer personen samen op één document, is ongeldig.

WILSVERKLARING

VOORAFGAANDE WILSVERKLARING EUTHANASIE

Wat?

Iemand die bewust en helder van geest is, geeft toestemming aan een arts om een einde aan zijn leven te maken, indien hij/zij in de toekomst op een onomkeerbare wijze het bewustzijn verliest. Bijvoorbeeld wanneer je in een onomkeerbare coma terechtkomt.

De wilsverklaring euthanasie geldt niet voor situaties waarin je bewustzijn (al dan niet ernstig) verstoord is, maar je nog wel gedeeltelijk bij bewustzijn bent (ziekte van Alzheimer, dementie, hersentumoren...).

Als de vraag om euthanasie effectief aan de orde komt, kan er met je wilsverklaring alleen rekening gehouden worden als deze nog geldig is. Wilsverklaringen die opgesteld zijn voor 2.04.2020 waren maar vijf jaar geldig, en moesten telkens herbevestigd worden. Wilsverklaringen die opgesteld zijn vanaf 2.04.2020 blijven onbeperkt geldig in tijd.

Je kan de wilsverklaring euthanasie op ieder ogenblik herzien of intrekken.



Voor wie?

Elke handelingsbekwame (wilsbekwame) meerderjarige of ontvoogde minderjarige die een rijksregisternummer heeft, kan bij het gemeentebestuur een wilsverklaring over euthanasie laten registreren. Deze wilsverklaring moet voldoen aan de voorwaarden die in de wet werden bepaald.

Hoe?

Je kan een wilsverklaring over euthanasie gratis laten registreren. Maak een afspraak via www.mechelen.be/afpraak, in het Huis van de Mechelaar of via het gratis nummer 0800 20 800.

Wat moet je meebrengen?

- Je identiteitskaart
- Een volledig ingevuld en ondertekend aangifteformulier
www.mechelen.be/wilsverklaring-inzake-euthanasie

Een ambtenaar kijkt na of je wilsverklaring in overeenstemming is met het model dat is toegevoegd bij het Koninklijk Besluit van 2 april 2003. Je wilsverklaring zal in de gegevensbank van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu worden geregistreerd. Na de registratie kan je op www.leif.be gratis een 'leifkaart' aanvragen.

Op deze kaart staat vermeld dat je een verklaring hebt afgelegd in verband met euthanasie. Bewaar hem bij je identiteitskaart, zodat je familie en zorgverleners op de hoogte zijn van je keuze.

Meer info

Op www.leif.be vind je meer info over de voorwaarden en de wetgeving rond euthanasie.

NEGATIEVE WILSVERKLARING

Wat?

Iedere patiënt heeft het recht om een bepaalde medische handeling of onderzoek te weigeren. De dokter moet die weigering respecteren. Met een negatieve wilsverklaring kan je bepalen wat je niet meer wenst te ondergaan, wanneer je het zelf niet meer kan vragen. Bijvoorbeeld geen reanimatie, geen kunstmatige voeding, geen kunstmatige beademing. Deze wilsverklaring blijft onbeperkt geldig, tenzij je ze herroept.

Hoe?

Je kan de weigering samen met je huisarts op papier zetten. Hier hoeven verder geen getuigen bij te zijn. Je bewaart de negatieve wilsverklaring zelf, geeft een exemplaar aan je vertrouwenspersoon en een aan je behandelende (huis-)arts voor in je patiëntendossier. Je kan een vertegenwoordiger aanduiden die voor jouw rechten opkomt als je het zelf niet meer kan.



ONMIDDELLIJKE SCHIKKINGEN BIJ EEN OVERLIJDEN

Wanneer iemand sterft, zijn er een aantal praktische zaken die je onmiddellijk moet regelen. Je moet het overlijden laten vaststellen door een arts en de nodige regelingen treffen voor de begrafenis of crematie.

AANGIFTE VAN HET OVERLIJDEN

HET OVERLIJDEN LATEN VASTSTELLEN DOOR EEN ARTS

Elk overlijden moet door een dokter worden vastgesteld.

- Voor iemand die in een ziekenhuis sterft, gebeurt dat door een ziekuishuisarts. Die stelt een overlijdensattest op waarin de datum en het uur van overlijden en de doodsoorzaak vermeld worden. Bij crematie stelt hij ook een tweede medisch attest op. Daarin wordt vermeld of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke, een gewelddadige of verdachte of een niet vast te stellen oorzaak en of de overledene al dan niet een pacemaker heeft.
- Wanneer iemand thuis sterft, moeten de nabestaanden een dokter laten komen die de dood zal vaststellen en een overlijdensattest zal opmaken.
- Voor iemand die in een rusthuis sterft, contacteert het rusthuispersoneel een arts die het attest opmaakt.

Zodra het overlijden officieel is vastgesteld en het overlijdensattest is ingevuld, mag het lichaam van de overledene vervoerd worden.

EEN BEGRAFENISONDERNEMER CONTACTEREN


Na de vaststelling van overlijden kan je, als je dat wenst, een begrafenisondernemer aanstellen. Die helpt je met het opstellen van een rouwbrief, neemt de zorg voor het lichaam van de overledene op en regelt heel wat administratieve formaliteiten: aangifte van het overlijden, de nodige voorbereidingen treffen voor de begrafenis of crematie, de uitvaartplechtigheid.

Wanneer je een begrafenisondernemer gekozen hebt, teken je een contract. Daarmee verbind je je er juridisch toe de begrafenis kosten te betalen. Dit bedrag

wordt verrekend bij het bepalen van de nalatenschap. Het zal worden afgetrokken van de tegoeden van de nalatenschap, voor zover die voldoende zijn.

Als je geen beroep doet op een begrafenisondernemer, moet je eerst en vooral het overlijden aangeven bij de dienst Begraafplaatsen. Je dient dan ook zelf de uitvaartplechtigheid en de begrafenis of crematie te regelen.

Opgelet: voor het vervoeren van overledenen gelden specifieke regels. Je vindt ze online in het decreet op de begraafplaatsen en lijkbezorging.

 <https://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1012053.html#H1023934>

AANGIFTE VAN OVERLIJDEN

Als iemand overlijdt, moet dit worden aangegeven bij de gemeente waar de persoon is overleden. De begrafenisondernemer zorgt meestal voor deze administratieve formaliteit.

Er zijn drie mogelijke scenario's bij de aangifte:

1. Overlijden in Mechelen

Van een overlijden op Mechels grondgebied moet je aangifte doen bij de dienst Begraafplaatsen van Mechelen. Maak hiervoor een afspraak via begraafplaatsen@mechelen.be of 015 20 13 60.

Wat moet je meebrengen?

- het attest van overlijden, opgemaakt door de arts die het overlijden heeft vastgesteld.
- Bij crematie een bijkomend medisch attest waarin de arts die het overlijden heeft vastgesteld vermeldt of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke of een verdachte oorzaak;
- de identiteitskaart van de overledene;
- de identiteitskaart van de aangever;
- het rijbewijs van de overledene;
- het trouwboekje van de overledene;
- voor niet-inwoners van Mechelen (indien van toepassing): een attest inzake de laatste wilsbeschikking, afgeleverd door het gemeentebestuur van de laatste woonplaats;
- voor begravingen buiten het Mechelse grondgebied is een 'toelating tot begraven' nodig van het gemeentebestuur van het grondgebied waar de gewenste begraafplaats gelegen is.

Bij een verdacht of gewelddadig overlijden breng je ook het volgende document mee:

- de toelating tot vrijgeven van het lichaam, afgeleverd door de Procureur des Konings van het arrondissement van de hoofdverblijfplaats van de overledene.

Parket van de procureur des Konings

Keizerstraat 20, 2800 Mechelen, 015 28 81 11

Een toelating tot begraven wordt pas meegegeven 24 uur na het overlijden. De toelating tot crematie krijg je 24 uur na de aangifte van overlijden. De dienst Begraafplaatsen geeft je meteen enkele uittreksels uit de overlijdensakte mee, bestemd voor werkgevers van familieleden, ziekenfonds en andere instellingen die erom zouden vragen. Bijkomende uittreksels kan je achteraf nog opvragen.

Bij een begraving, bijzetting of crematie in Mechelen moet de dienst Begraafplaatsen minstens twee werkdagen voor de begrafenis op de hoogte worden gebracht. De contactgegevens vind je op p. 13.

2. Overlijden buiten Mechelen

Is de persoon in een andere gemeente overleden en wil je de begraving in Mechelen laten plaatsvinden, dan dien je het overlijden aan te geven in de gemeente waar de persoon overleden is. Je verwittigt ook de dienst Begraafplaatsen van Mechelen zodat de nodige toelatingen opgemaakt kunnen worden. De dienst Begraafplaatsen moet minstens twee werkdagen voor de begrafenis op de hoogte worden gebracht.

3. Overlijden in het buitenland

Als een Belg in het buitenland overlijdt, maakt de lokale overheid van daar de overlijdensakte op. Als dat niet mogelijk is, zal de Belgische ambassade of het Belgische consulaat de akte opmaken. De FOD Buitenlandse Zaken en de Belgische ambassade of het consulaat kunnen je de nodige info geven en helpen bij de repatriëring van het stoffelijk overschot.

Je laat de buitenlandse overlijdensakte het best overschrijven in de Belgische registers van de burgerlijke stand. Dat is niet verplicht, maar het is gemakkelijker om nadien uittreksels of afschriften van die akte op te vragen. Als de akte niet overgeschreven is, moet je de uittreksels of afschriften namelijk opvragen in het buitenland. De akte mag overgeschreven worden in de registers van de burgerlijke stand van de laatste woonplaats van de overledene in België.

Een buitenlandse akte moet aan enkele voorwaarden voldoen om in België erkend te worden:

- Ze moet opgesteld zijn door de buitenlandse bevoegde overheid en de vorm hebben die in dat land gebruikelijk is.
- De akte moet indien nodig gelegaliseerd worden: volledige legalisatie of apostille
 www.diplomatie.be
- De datum, uur en plaats van overlijden staan vermeld in de akte of in een apart document dat door de vaststellende geneesheer opgesteld werd.
- Akten die in een vreemde taal opgesteld zijn, moeten door een beëdigd vertaler vertaald worden naar het Nederlands, Frans of Duits. Je moet de taal kiezen die gebruikt wordt in de Belgische gemeente waar de akte wordt overgeschreven. De handtekening van de vertaler moet ook gelegaliseerd zijn.

De toelating tot begraven of crematie wordt in België afgeleverd door het Parket van de Procureur des Konings van het arrondissement van de hoofdverblijfplaats van de overledene. (contactgegevens op p.11)

REGELINGEN VOOR DE BEGRAFENIS OF CREMATIE

DE OVERLEDENE GROETEN

Het stedelijk funerarium is bestemd voor het bergen en opbaren van overledenen die niet bewaard kunnen worden op de plaats van overlijden. Wie dat wenst, kan hier een laatste groet brengen aan een overledene. Dat kan zonder afspraak op de volgende momenten:

- van maandag tot vrijdag van 15 tot 19u;
- op zaterdag van 9 tot 11.30u;
- op zon- en feestdagen (ongeacht de dag) van 14 tot 16.30u;
- op 24 en 31 december (als dit geen zaterdag is) van 14 tot 16.30u.

Stedelijk Funerarium

Ziekebeemdenstraat 4, 2800 Mechelen, 0471 99 04 28

Je kan de overledene ook naar een privéfunerarium laten overbrengen op eenvoudig verzoek.

ROUWPLECHTIGHEID

De rouwaula van de stad Mechelen is bestemd voor het houden van rouwplechtigheden, ongeacht de geloofsovertuiging of levensbeschouwing van de overledene en de familie.

De rouwaula kan minimum twee dagen voor de begrafenis gereserveerd worden via de begrafenisondernemer. Dat kost 190,24 euro per plechtigheid.

Daarin is het gebruik van de rouwaula, het meubilair en de multimedia-apparatuur inbegrepen. Het is mogelijk om de plechtigheid online beschikbaar te stellen voor live-streaming.

Rouwaula, Ziekebeemdenstraat 4, 2800 Mechelen

BEGRAAFPLAATSEN IN MECHELEN

Er is een begraafplaats in Mechelen-Centrum en een in iedere fusiegemeente: Heffen, Hombeek, Leest, Muizen en Walem.

De begraafplaatsen zijn voor het publiek toegankelijk van:

- 1 maart t.e.m. 30 september: van 9 tot 19u
- 1 oktober t.e.m. 1 november: van 9 tot 18u
- 2 november t.e.m. 29 februari: van 9 tot 16u

De begravingen vinden plaats:

- van maandag tot vrijdag: tussen 9 en 15.30u
- op zaterdag: tussen 9 en 13.30u

Op zon- en feestdagen vinden geen begravingen plaats.

Feestdagen zijn: 1 en 2 januari, paasmaandag, 1 mei, hemelvaartsdag, pinkstermaandag, 11 en 21 juli, 15 augustus, 1, 2 en 11 november, 25 en 26 december.



Dienst Begraafplaatsen

Voor informatie over de begraafplaatsen en/of personen die er begraven zijn, kan je terecht op het bureau in de Ziekebeemdenstraat 4, 2800 Mechelen.

015 20 13 60

Openingsuren:


- maandag tot zaterdag van 9 tot 12u
- woensdag ook van 13.30 tot 16.30u
- gesloten op zon- en feestdagen, behalve op 1 november doorlopend open van 9 tot 18u.

Buiten de openingsuren op afspraak.

BEGRAVEN OF CREMEREN

De keuze voor cremeren of begraven met een kist is persoonlijk. Je kan je voorkeur op voorhand laten vastleggen in een wilsbeschikking (p. 5) of een testament (p. 7). Het is goed om bij het nemen van een beslissing hierover zowel je eigen wensen als die van de nabestaanden in acht te nemen. De keuze voor begraven of cremeren kan namelijk de manier van afscheid nemen en het gedenken van de overledene beïnvloeden, ook jaren later nog. Als een overledene dit niet schriftelijk heeft bepaald, dan ligt de keuze bij de nabestaanden die de uitvaart regelen.

De regels voor het plaatsen van grafzerken of gedenkplaten zijn, zowel voor begraven als cremeren, opgenomen in de politieverordering.

 www.mechelen.be/politieverordering-begraafplaatsen

BEGRAVEN

Een overledene begraven kan alleen op een begraafplaats. In Mechelen-Centrum en de fusiegemeenten Heffen, Hombeek, Leest, Muizen en Walem zijn er verschillende mogelijkheden wat het soort graf betreft, elk met hun eigen voorwaarden. Op de begraafplaats van Mechelen-Centrum is sinds 2019 een oosters gericht perk.

De gratis opties zijn enkel mogelijk indien de overledene ingeschreven was in de bevolkingsregisters van de Stad Mechelen of indien hij/zij overleden is op het grondgebied van de stad. Andere overledenen kunnen, in bepaalde gevallen mits betaling van de indirecte belasting, verstrooid worden op de strooiweide of begraven worden in een concessie.

1. Een gratis termijngraf voor 15 jaar*

Dit soort graf is bedoeld voor 1 enkele kist (of urne). De voorwaarden voor grafzerken op een gratis termijngraf zijn verschillend in Mechelen en de fusiegemeenten. De regels zijn vastgelegd in de politieverordening. Als de termijn van 15 jaar verstreken is, kan die niet verlengd worden. Alleen een opgraving en verplaatsing of crematie van de stoffelijke resten is dan mogelijk. Afhankelijk van de keuze beginnen de kosten hiervoor vanaf +/-1750 euro.

2. Een bestaande grafconcessie met grafkelder

Deze optie is voor één of meerdere personen. Als de overledene als begunstigde vermeld is in de concessieovereenkomst, kan hij/zij begraven worden in een bestaande grafkelder. Er worden dan enkel kosten aangerekend voor het openen en sluiten van

de grafkelder op de dag van de begrafenis (125 euro) en het eventueel verlengen van de concessie, indien van toepassing (19,68 euro per m² per jaar dat je de concessie wenst te verlengen).

3. Een nieuwe grafconcessie met een nieuwe of hergebruikte grafkelder (grafzerk nog te plaatsen)

Deze concessie is bestemd voor het begraven van 1 of meerdere personen in een kist of asurne en wordt verleend voor 30 jaar. Een nieuwe concessie kan je zowel voor als na het overlijden van de te begraven persoon aangaan.

De kosten bedragen minstens 1645,17 euro en kunnen oplopen tot 2591,73 euro afhankelijk van het aantal compartimenten van de grafkelder. Op het oosters gerichte perk zijn enkel nieuwe grafkelders beschikbaar met 1 compartiment. (p.15)

De kosten voor de nieuwe concessie omvatten het gebruiksrecht van het perceel grond voor 30 jaar, de prijs voor de nieuwe of hergebruikte grafkelder met verluchting en het openen en sluiten van de grafkelder op de dag van de begrafenis. De concessie kan zonder extra kosten ook bestemd worden voor bloed- of aanverwanten. Enkel het openen en sluiten op de dag van de begrafenis dient dan nog betaald te worden. De termijn begint te lopen vanaf de toekenning van de grafconcessie en kan later nog verlengd worden.

Het plaatsen van een grafzerk is verplicht binnen de acht maanden na toewijzing van de grafconcessie. De voorwaarden voor grafzerken zijn vastgelegd in de politieverordening, maar kunnen toch nog individueel verschillen naargelang de plaats van het graf. De dienst Monumentenzorg adviseert de dienst Begraafplaatsen hierin om ervoor te zorgen dat het historische karakter van de begraafplaats bewaard blijft.

4. Een nieuwe grafconcessie met een hergebruikte grafkelder én een hergebruikt grafmonument

De voorwaarden en kosten voor deze concessie zijn dezelfde als voor optie 3. Het bestaande grafmonument mag gratis hergebruikt worden. Als concessiehouder ben je wel verplicht het grafmonument te laten restaureren (indien nodig) volgens de richtlijnen van de dienst Begraafplaatsen*.

Graven voor kinderen

Kinderen jonger dan 7 jaar

Overleden kinderen jonger dan 7 jaar kunnen op een aparte begraafplek begraven worden als de ouders dat wensen. De familie kan dan kiezen voor een gratis grafje voor een termijn van 15 jaar* of een grafconcessie zonder grafkelder voor 30 jaar. Hier kan ook de urne van een kind begraven worden. Een columbarium, urnenveld of strooiweide is er niet op het kinderperk.

De kostprijs voor een grafconcessie op het kinderperk is 590,44 euro voor 30 jaar en de termijn kan verlengd worden. Uiteraard kunnen kinderen ook in een concessie met grafkelder begraven worden.

Foetussen

Foetussen die de levensvatbaarheidsgrens nog niet bereikt hebben, worden op een foetusperk begraven. Deze perkjes worden ingeplant en onderhouden door de medewerkers van de dienst Begraafplaatsen. Er is geen mogelijkheid om een grafzerkje te plaatsen. Begravingen op een foetusperk zijn gratis.

Als de ouders dit wensen, kan hun foetus ook begraven worden in een grafconcessie op het kinderperk. De voorwaarden zijn dezelfde als voor overleden kinderen jonger dan 7 jaar.

*Niet van toepassing voor het oosters gerichte perk

Begraven op het oosters gerichte perk

In mei 2019 werd op de begraafplaats van Mechelen-Centrum een oosters gericht perk geopend. Op dit perk bevinden zich 53 nieuwe grafkelders met 1 compartiment. De kosten voor een grafconcessie en nieuwe grafkelder bedragen samen 2591,73 euro en 125 euro voor het openen en sluiten van de concessie. Daarnaast zijn er 34 kindergraven zonder grafkelder voor kinderen tot 7 jaar. De kosten hiervoor bedragen 590,44 euro voor een grafconcessie.

Er is ook een foetusweide. Alle graven op het oosters gerichte perk zijn bestemd voor grafconcessies van 30 jaar en zijn daarna te verlengen aan 19,68 euro per m² per jaar.



CREMEREN

De meeste crematies van overledenen uit onze regio worden uitgevoerd in het crematorium van Zemst, Antwerpen of Holsbeek. De begrafenisondernemer treft hiervoor de praktische schikkingen in overleg met de familie. De crematie kan plaatsvinden voor of na de begrafenisplechtigheid. Het invoeren van de kist kan op verzoek bijgewoond worden door de naaste familie.

Na de crematie wordt de as door de medewerkers van het crematorium overgeheveld in een hermetisch gesloten urne.

Als je dat wil, kan je bij de begrafenisondernemer een sierurne aanschaffen voor rond deze urne, of de as rechtstreeks in een speciaal daartoe voorziene sierurne laten doen. Als je dit vooraf met de begrafenisondernemer afsprekt, kan je de urne thuis bewaren of een symbolische hoeveelheid van de as meekrijgen in een juweel, een kokertje...



Doe je toch liever afstand van de as (of overlijdt je zelf), dan moet de as worden uitgestrooid, begraven of bijgezet in een urnenmuur op een begraafplaats. In Mechelen en de fusiegemeenten bestaan de volgende mogelijkheden na de crematie van een overledene:

Verstrooien

De as kan verstrooid worden op de strooiweide van een begraafplaats naar keuze. Dit is gratis voor iedereen die ingeschreven staat in de bevolkingsregisters van Mechelen of overleden is op het grondgebied van Mechelen. De as kan ook op een van de volgende plaatsen worden uitgestrooid:

- op een daartoe bestemd perceel van de begraafplaats
- op de aan het grondgebied van België grenzende territoriale zee
- Indien de overledene dit schriftelijk heeft bepaald of op schriftelijk verzoek van alle bloed- en aanverwanten van de eerste graad kan de as onder bepaalde voorwaarden ook ter beschikking worden gesteld van de nabestaanden om te worden bewaard, verstrooid of begraven op een andere plaats dan de begraafplaats.

Begraven in een gratis termijngraf voor 15 jaar

Dit soort graf is gratis en is bedoeld voor 1 enkele urne (of kist). De termijn is niet verlengbaar. Zie p. 13 en 14 voor info over grafzerken, mogelijkheden en kosten voor verplaatsing na 15 jaar.

Begraven in een urnenveld

Gratis urnenveld voor 15 jaar

Een graf in een gratis urnenveld is uitsluitend bedoeld voor 1 asurne. De termijn kan niet verlengd worden. De regels voor het plaatsen van een gedenkplaat zijn

opgenomen in de politieverordening. Op het einde van de termijn kunnen de nabestaanden de asurne mee naar huis nemen of laten verplaatsen. Dit kan onder strikte voorwaarden en tegen betaling; afhankelijk van de keuze beginnen de kosten vanaf 218 euro.

Urnenveldconcessie

Een graf op een urnenveldconcessie is bedoeld om 1 of meerdere urnen in bij te zetten. Enkel de begunstigden die op de concessieovereenkomst vermeld staan, mogen erin begraven worden, voor zover er plaats is (gemiddeld 2 à 3 urnen).

Voor een nieuwe concessie bedraagt de kostprijs 948,88 euro voor een termijn van 30 jaar, ongeacht hoeveel urnen erin worden bijgezet.

Bij iedere begrafenis wordt er 82 euro aangerekend voor het openen en sluiten van de nis.

Begraven in de natuurbegraafplaats

Op de begraafplaats van Mechelen vind je sinds 2022 ook een natuurbegraafplaats. Daar kan je de as van een overledene laten begraven midden in de natuur. Ofwel begraven we een composteerbare urne in volle grond ofwel begraven we de as zonder urne (kostprijs voor beide opties is 348 euro).

De as verstrooien of lichamen begraven is hier niet toegelaten. Er is ook een beperkte openlucht gedenkplaats om voor of na de begrafening een afscheidswoord of bezinningsmomentje in te plannen.

In plaats van een klassiek gedenkteken kunnen we een houten naamplaatje aanbrengen op de achterkant van het bijenhotel. Hiervoor betaal je 47,56 euro. Voor de rest laten we de natuur hier zijn gang gaan, en kunnen gras, bloemen en andere planten er vrij groeien. Bezoekers vragen we dan ook om alleen natuurlijke boeketten mee

te nemen zonder aluminiumfolie, plastic of andere niet-biologische materialen. Ook kaarsjes of knuffels passen niet in een natuurlijke omgeving.

Begraven in een grafconcessie met grafkelder

Deze concessie is bestemd voor het begraven van 1 of meerdere personen in een asurne of kist en wordt verleend voor 30 jaar. Het kan gaan om een nieuwe of bestaande concessie, met een nieuwe of hergebruikte grafkelder (al dan niet met hergebruikt grafmonument).

Het plaatsen van een grafzerk of het restaureren van het hergebruikte grafmonument is verplicht binnen de acht maanden na toewijzing van de grafconcessie. Voor de overige voorwaarden en de kosten: zie p. 14. 'Een nieuwe grafconcessie met een nieuwe of hergebruikte grafkelder'.

Bijzetten in een nis in het columbarium

Gratis nis voor 15 jaar

Deze nis is bedoeld voor 1 persoon. De termijn kan niet verlengd worden. Op het einde van de termijn kunnen de nabestaanden de asurne mee naar huis nemen of laten verplaatsen. Dit kan onder strikte voorwaarden en tegen betaling; afhankelijk van de keuze beginnen de kosten vanaf 218 euro.

Nisconcessie

Deze nis is bedoeld om 1 of meerdere urnen in bij te zetten. Alleen de begunstigden die op de concessieovereenkomst vermeld staan, mogen erin bijgezet worden, voor zover er plaats is (gemiddeld 2 à 3 urnen). De prijs voor een nieuwe concessie bedraagt 1327,04 euro voor een termijn van 30 jaar, ongeacht hoeveel urnen erin worden bijgezet.

Bij iedere begrafenis wordt er 82 euro aangerekend voor het openen en sluiten van de nis.



PRAKTISCHE REGELINGEN

Na de begrafenis zijn er verschillende administratieve zaken te regelen. Zo moet je een aantal instellingen op de hoogte brengen van het overlijden. In sommige gevallen kan je een overlevingspensioen aanvragen en je dient een beslissing te nemen over de nalatenschap.

WIE MOET JE OP KORTE TERMIJN VERWITTIGEN?

DE BANK

Een van de belangrijkste instanties die je moet contacteren is de bank. Wellicht heeft de overledene een of meerdere bankrekeningen. Misschien zijn er ook spaarboekjes, effectendossiers, een kluis...

De erfgenamen van de overledene moeten alle bankinstellingen waar de overledene klant was op de hoogte brengen van het overlijden. Zodra de bank op de hoogte gebracht is, moet ze alle tegoeden van de betrokkene én van de wettige echtgeno(o)t(e) blokkeren en de eventuele kluis verzekeren (ongeacht het huwelijksstelsel). Eventuele volmachten zijn niet langer geldig. De bank moet een lijst met al deze tegoeden opstellen en overmaken aan de Administratie van de Registratie, die de successie regelt.

Deblokkering van rekeningen

De rekeningen kunnen gedeblokkeerd worden zodra de bank op de hoogte is van de wettige erfgenamen van de overledene. Hiervoor heb je nodig:

- Een attest van erfopvolging.
Om dat attest aan te vragen neem je contact op met de FOD Financiën. Sinds 18 juli 2022 kan die aanvraag volledig online gebeuren in [MyMinfin](#). Meer informatie vind je op de webpagina van de FOD Financiën 'Deblokkeren van bankrekeningen (attest van erfopvolging)'
Als je geen toegang hebt tot [MyMinfin](#) kan je contact opnemen met het contactcenter op 02 572 57 57 om een papieren aanvraagformulier te krijgen.

Wat blijft mogelijk wanneer de banktegoeden geblokkeerd zijn?

- De bank kan betalingen verrichten die uit de nalatenschap voortkomen, zoals ziekenhuisfacturen en begrafenis kosten.
- Echtgenoten of wettelijk samenwonenden kunnen een voorschot krijgen.
- Stortingen op de rekeningen blijven mogelijk.
- Op het ogenblik dat de bank de tegoeden vrijgeeft, moeten alle erfgenamen in persoon of via volmacht aanwezig zijn.

DE NOTARIS

De overledene kan eigenhandig of bij een notaris een testament hebben opgemaakt dat hij thuis of in zijn bankkluis bewaarde, of bij een notaris in bewaring heeft gegeven. Om te weten of de overledene een testament heeft laten registreren kan je persoonlijk of via een notaris (tegen betaling) navraag doen bij:

- Centraal Register van Testamenten (CRT)
Bergstraat 30-32, 1000 Brussel
crt@fednot.be
02 574 55 30

Je kan persoonlijk naar de dienst CRT komen of een aanvraag tot opzoeking versturen per post, fax of e-mail. Je dient een kopie van de overlijdensakte voor te leggen of een ander document dat het overlijden van de op te zoeken persoon aantoont.



Het registratiekantoor zal je enkel meedelen of er een testament is en welke notaris het heeft opgemaakt. Enkel deze notaris kan de inhoud van het testament meedelen.

Contacteer in elk geval een notaris als:

- je weet dat de overledene een testament heeft opgemaakt;
- je een testament vindt;
- er onder de erfgenamen minderjarige kinderen zijn of personen die wettelijk onbekwaam zijn verklaard om hun goederen te beheren;
- de nalatenschap onroerende goederen bevat (zoals grond of een huis).

DE WERKGEVER

Als de overledene als loontrekkende werkte, moet de werkgever zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht van het overlijden. De werkgever zal een uittreksel uit de overlijdensakte vragen en ervoor zorgen dat alle verschuldigde lonen, vakantiegelden en premies worden uitbetaald.

HET ZIEKENFONDS

Het ziekenfonds waarvan de overledene lid was, moet ook ingelicht worden. Je dient een uittreksel van de overlijdensakte voor te leggen. Wanneer je de facturen van de begrafeniskosten indient, zal het ziekenfonds in bepaalde gevallen een deel van de kosten vergoeden.

DE HUISEIGENAAR

Het overlijden van een van de partijen vormt geen reden om de huurovereenkomst vroegtijdig te beëindigen. Ze loopt verder met de erfgenamen van de overleden huurder, tenzij anders is bedongen in het huurcontract. Beide partijen kunnen wel tot een compromis komen, ondanks de bindende voorwaarden van het huurcontract. Mocht dat niet het geval zijn, raadpleeg dan je notaris of advocaat. Die zal je inlichten over wat je kan doen binnen het kader van de huurwetgeving.

DE ONDERWIJNSINSTELLING

Bij het overlijden van schoolgaande kinderen moet je de onderwijsinstelling hiervan op de hoogte brengen.

UITBETALINGSINSTELLING VOOR VERVANGINGSINKOMEN

Werkloosheidsuitkering

Als de overledene niet bij een vakbond was aangesloten:

Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen HWV
't Vlietje 4bis, 2800 Mechelen
015 20 58 43, fax 015 20 44 30
info.mechelen@hnw.fovg.be
www.hvw.fgov.be

Als de overledene lid was van een vakbond:

ABVV Mechelen-Kempen – werkloosheidsdienst
Zakstraat 16, 2800 Mechelen
015 29 90 66, info-mk@abvv.be
www.abvvmechelenkempen.be

ACV Mechelen-Rupel
Onder Den Toren 5, 2800 Mechelen
015 45 46 47, dienstencentrum.mechelen@acv-csc.be
www.acv-mechelen-rupel.acv-online.be

ACLVB Mechelen
Frederik de Merodestraat 76-78, 2800 Mechelen
015 28 89 88, mechelen.rupel.kempen@aclvb.be
www.aclvb.be

Als de overledene zelfstandige was:

Nationale Hulpkas (Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen)
Spreekuur Sociaal Huis
Lange Schipstraat 27, 2800 Mechelen
elke derde woensdag van de maand van 9 tot 12u
(behalve van 15 juli tot 15 augustus)
info@rsvz-inasti.fgov.be
www.rsvz.be

Leefloon

Sociaal Huis
Lange Schipstraat 27, 2800 Mechelen
elke werkdag open van 8.30 tot 16.30u, op maandag en donderdag tot 18.30u
015 44 51 11, socialedienst@mechelen.be
www.mechelen.be/sociale-dienst

Ziekte- en invaliditeitsuitkering

Voor privépersonen:

Verwittig het ziekenfonds van de overledene (de contactgegevens vind je op p. 30), of indien nodig de Openbare Hulpkas voor Ziekte en Invaliditeitsverzekering.
www.hziv.fgov.be

HZIV Antwerpen
Frankrijklei 81-83 bus 3, 2000 Antwerpen
03 220 75 55

HZIV Leuven
Brouwersstraat 1B/002, 3000 Leuven
016 20 80 79

HZIV Brussel
Troonstraat 30B, 1000 Brussel
02 229 34 80

Voor zelfstandigen:

Verwittig het sociaal verzekeringsfonds van de overledene of het RSVZ (Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen). Zie info en contactgegevens hier links.
1765
info@rszv-inasti.fgov.be
www.rszv.be/nl

Tegemoetkoming aan mensen met een handicap

FOD Sociale Zekerheid

Directie-generaal Personen met een handicap

Kruidtuinlaan 50 bus 150, 1000 Brussel

0800 987 99 (elke werkdag van 8.30 tot 12 uur)

www.handicap.fgov.be

Spreekuur Sociaal Huis

Lange Schipstraat 27, 2800 Mechelen

elke derde woensdag van de maand van 9 tot 12 uur

Tegemoetkoming voor arbeidsongevallen en voor beroepsziekte

Fedris – Federaal agentschap voor beroepsrisico's

Spreekuur Sociaal Huis

Lange Schipstraat 27, 2800 Mechelen

elke tweede maandag van de maand van 10.30 tot 12.30u

(behalve in juli en augustus)

02 226 64 00

info@faofat.fgov.be

www.fedris.be

Tegemoetkoming aan veteranen

Veteranen kunnen terecht bij de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (HZIV). De contactgegevens vind je op p. 21.

DE PENSOENDIENST

Als de overledene een Belgisch ouderdomspensioen of een overlevingspensioen genoot, waarschuwt de dienst Bevolking automatisch de Rijksdienst voor Pensioenen. Hiervoor hoef je dus zelfs niets te ondernemen.

BELASTINGDIENSTEN

Personenbelasting

In het jaar van het overlijden en het daaropvolgende jaar moet er nog een belastingaangifte gebeuren van de inkomsten van de overledene. Het is dus niet nodig om de belastingdienst meteen te verwittigen.

Verkeersbelasting

Als de overledene een auto of een ander motorvoertuig had, moet de kentekenplaat ervan zo snel mogelijk teruggestuurd worden naar de Dienst voor Inschrijving van Voertuigen (DIV) wanneer het voertuig niet meer gebruikt wordt.

Voor een nummerplaat naar Europees model (beginnend met 1-***-*** of 2-***-***) is een overdracht van de nummerplaat mogelijk tussen echtgenoten, wettelijk samenwonenden of naar een van de kinderen van de overleden nummerplaathouder. Voor een Belgische nummerplaat is geen overdracht meer mogelijk.

Wat heb je nodig voor de overdracht van een nummerplaat?

- Een ingevuld aanvraagformulier.
- Een bewijs van overlijden van de nummerplaathouder.
- Als de echtgeno(o)t(e) het voertuig overneemt: een recent afschrift uit de huwelijksakte. Dat attest mag maximum 15 dagen oud zijn.
- Als een van de kinderen het voertuig overneemt: een recent attest van gezinssamenstelling. Woon je niet meer onder het dak van je ouders, dan is een voor eensluidend verklaard attest van je geboorteakte vereist.

Het aanvraagformulier en verdere informatie vind je op de website www.mobilit.fgov.be.

De andere documenten kan je opvragen bij de dienst Bevolking van je woonplaats. Je verzekeraar kan je hier ook mee helpen.

DIV Kontich
Neerveld 3B, 2550 Kontich
02 277 30 50, fax 03 457 73 06
div.kontich@mobilit.fgov.be

Verzekeringsmaatschappijen

Ga na welke verzekeringen de overledene had en contacteer de verzekeringsmaatschappijen om de polissen op te zeggen.

Mogelijke verzekeringen:

- Overlijdensverzekering
- Levensverzekering
- Schuldsaldoverzekering
- Ongevallenverzekering
- Groepsverzekering
- Verzekering gewaarborgd inkomen
- Pensioensparen
- Woningverzekering
- Autoverzekering
- Hospitalisatieverzekering
- Familiale verzekering
- Verzekering rechtsbijstand
- Beroepsverzekering

Hoe verkrijg je de uitkering van een levensverzekering?

De verzekeringsmaatschappij moet over een volledig dossier beschikken om tot uitbetaling te kunnen overgaan.

Welke stukken heb je nodig?

- Het origineel van de verzekeringspolis.
- Een uittreksel van de overlijdensakte (te verkrijgen bij de dienst Burgerlijke stand van de gemeente waar de akte is opgemaakt).
- Een bewijs van leven van de begunstigde (te verkrijgen bij de dienst Bevolking van je woonplaats).
- Als de begunstigde overleden is, moet de verzekeringsmaatschappij het kapitaal uitbetalen aan de wettige erfgenamen. Hiervoor is een attest van erfopvolging nodig (zie p. 19, 'Deblokkering van rekeningen').
- Een medisch attest afgeleverd door de arts die de dood heeft vastgesteld. Dit attest dient de doodsoorzaak van het overlijden aan te geven.



DIENSTEN- EN ENERGIELEVERANCIERS

Telefonie, internet en multimedia

Neem contact op met de telefonie en/of internetleverancier van de overledene. Vergeet ook eventuele multimedia abonnementen niet voor o.a. het streamen van muziek, films en series.

Elektriciteit en gas

Neem contact op met de energieleverancier van de overledene. Je kan de lijst raadplegen via www.vreg.be. 1700 (gratis elke werkdag van 9 tot 19u)

Water

Neem contact op met de watermaatschappij
Pidpa: 0800 90 300

Sociale media

Neem contact op met de sociale mediaplatformen waarop de overledene actief was om diens profiel te laten afsluiten.

Sommige platformen bieden de mogelijkheid om de inhoud van het account te bewaren of om een herdenkingspagina aan te maken.

Abonnementen en lidmaatschappen

Als de overledene geabonneerd was op kranten, weekbladen, tijdschriften, postorderbedrijven, sport- of hobbyclubs... contacteer dan het bedrijf om het abonnement of lidmaatschap te laten stopzetten.

EEN OVERLEVINGSPENSOEN AANVRAGEN

Weduwen of weduwnaars hebben recht op het pensioen van hun overleden echtgenoot of echtgenote. Om in aanmerking te komen voor dit overlevingspensioen moet je aan de volgende voorwaarden voldoen:

- minstens 45 jaar oud zijn;
- minstens één jaar wettig gehuwd zijn;
- geen vervangingsinkomen hebben of beroepsactiviteit uitoefenen, tenzij een activiteit waarvoor een cumul is toegestaan.

Als je niet aan deze voorwaarden voldoet, kan je toch een tijdelijk overlevingspensioen krijgen voor een periode van 12 maanden (als er geen kinderen ten laste zijn) of 24 maanden (met kinderen ten laste).



LOONTREKKENDEN / ZELFSTANDIGEN

Als je echtgenoot of echtgenote vroeger actief was als loontrekkende of zelfstandige, maar intussen al op pensioen was, hoef je zelf geen aanvraag in te dienen. De dienst Bevolking van je gemeente stuurt een uittreksel uit de overlijdensakte naar de bevoegde dienst door en je krijgt het overlevingspensioen automatisch uitbetaald.

Als je partner op het ogenblik van overlijden nog aan het werk was als loontrekkende of zelfstandige, moet je wel een aanvraag doen voor een overlevingspensioen:

- bij de dienst Bevolking van je gemeente;
- via de website www.pensioenaanvraag.be – hiervoor heb je een kaartlezer en je identiteitskaart met pincode nodig;
- rechtstreeks bij de Rijksdienst voor Pensioenen in de Zuidertoren in Brussel of in een gewestelijk bureau; tijdens de zitdag van de Rijksdienst voor Pensioenen in het Sociaal Huis.

Voor loontrekkenden

Federale Pensioendienst
Zuidertoren, 1060 Brussel

Spreekuur Sociaal Huis
Lange Schipstraat 27, 2800 Mechelen
elke eerste en derde woensdag van de maand van
9 tot 11.30u en van 13 tot 15.30u
(behalve van 15 juli tot 15 augustus)
1765, info@sfpd.fgov.be
www.sfpd.fgov.be

Voor zelfstandigen

Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der
Zelfstandigen

Spreekuur Sociaal Huis
Lange Schipstraat 27, 2800 Mechelen
elke derde woensdag van de maand van 9 tot 12u
(behalve van 15 juli tot 15 augustus)
1765, info@rsvz-inasti.fgov.be
www.rsvz.be

Ambtenaren

Ben je weduwe of weduwnaar van een ambtenaar
of gepensioneerd ambtenaar, dan moet je het
overlevingspensioen zelf aanvragen bij de
pensioendienst van de overheidssector:

PDOS
Victor Hortaplein 40 bus 30, 1060 Brussel
02 558 60 00, cc@pdos.fgov.be
www.pdos.fgov.be

DE NALATENSCHAP

DE NALATENSCHAP AANVAARDEN OF VERWERPEN

Bij een overlijden heb je als erfgenaam het recht om te beslissen of je de erfenis al dan niet aanvaardt. Je kan de nalatenschap zuiver aanvaarden, eenvoudig verwerpen of aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving. Je moet een keuze maken tussen deze drie mogelijkheden en een duidelijk standpunt innemen. De wet geeft je hiervoor een maximumtermijn van dertig jaar vanaf het overlijden, maar de meeste erfgenamen beslissen vrij kort na het overlijden.

Aanvaarden

Een nalatenschap kan ofwel uitdrukkelijk aanvaard worden, namelijk met een geschrift, ofwel stilzwijgend, dat wil zeggen wanneer de erfgenaam zich als eigenaar gedraagt. Dit gebeurt bijvoorbeeld door goederen uit de nalatenschap te verkopen, te gebruiken of mee te nemen.

Wanneer je de erfenis aanvaardt, neem je als erfgenaam alle rechten en plichten van de overledene op, in verhouding tot je aandeel in de nalatenschap.

Gewoonlijk wordt een nalatenschap aanvaard wanneer dat voor de erfgenaam een materieel voordeel bijbrengt; als dat niet het geval is, kan je de nalatenschap eenvoudig verwerpen.

Verwerpen

Als je een nalatenschap wil verwerpen, moet je dat duidelijk te kennen geven. Dat doe je door een verklaring af te leggen op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg waar de nalatenschap is opengevallen. Hierdoor doe je afstand van alle rechten en plichten van de

overledene. Een nalatenschap verwerpen gebeurt meestal wanneer de schulden duidelijk belangrijker zijn dan de aanwezige goederen in de nalatenschap. Een nalatenschap verwerpen is een heel belangrijke beslissing. Je moet dan ook handelingsbekwaam en meerderjarig zijn om hierover een standpunt te kunnen innemen.

Als verwerpende erfgenaam hoef je geen erfenisrechten te betalen. De erfbelastingen dienen dan wel door een aanvaardende erfgenaam te worden betaald. Als alle erfgenamen de nalatenschap verwerpen, betalen ze geen erfbelasting en gaat de nalatenschap naar de overheid.

Aanvaarden onder voorrecht van inboedelbeschrijving

Je hebt ook de mogelijkheid om de nalatenschap te aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving. Dit gebeurt meestal wanneer niet onmiddellijk na het overlijden duidelijk is of de nalatenschap een positief saldo zal vertonen. Je dient in dat geval ook een verklaring af te leggen bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg in het rechtsgebied waar de overledene woonde. Deze verklaring wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en vanaf dat moment hebben de eventuele schuldeisers van de overledene drie maanden de tijd om hun vorderingen bekend te maken.

Binnen de drie maanden na het overlijden moet er een nauwkeurige boedelbeschrijving of inventaris worden opgesteld, waardoor de erfgenamen zich een duidelijk beeld moeten kunnen vormen van de inhoud van de nalatenschap. Na het opmaken van deze inventaris heb je veertig dagen de tijd om definitief te beslissen of je de nalatenschap ofwel aanvaardt onder voorrecht van boedelbeschrijving ofwel verwerpt.

Het voordeel van deze optie is dat je als erfgenaam nooit de schulden van de overledene zelf zal moeten betalen en dat als er uiteindelijk een positief saldo overblijft, je hier een deel van krijgt.

Deze wijze van aanvaarding is wettelijk verplicht voor alle erfgenamen die onbekwaam zijn, onder andere minderjarigen, om hen te beschermen tegen de eventuele nadelige financiële gevolgen van een erfenis.

DE AANGIFTE VAN NALATENSCHAP

De aangifte van nalatenschap is een wettelijke verplichting die de overheid in staat moet stellen de erfgenamen van een overledene erfenisrechten te doen betalen. Alle wettelijke erfgenamen moeten zo'n aangifte indienen. Ze kunnen dit afzonderlijk doen, maar meestal wordt er één gezamenlijke aangifte opgesteld.

Wanneer?

Je hebt vier maanden de tijd om aangifte van nalatenschap te doen wanneer de overledene in België is overleden. Die termijn wordt verlengd tot vijf maanden bij overlijden in een Europees land en tot zes maanden bij overlijden in een land buiten Europa.

Opstelling van de aangifte van nalatenschap

De erfgenamen mogen zelf de aangifte opstellen of ze kunnen hiervoor terecht bij een notaris. Die heeft gespecialiseerde kennis in huis, wat een grote hulp kan zijn in deze ingewikkelde materie.


De aangifte moet onder meer de volgende elementen bevatten:

- de volledige identiteit en het rijksregisternummer van de erfgenamen en van de aangetrouwde erfgenamen als ze gehuwd zijn volgens het stelsel van de algemene gemeenschap van goederen;
- een attest van erfopvolging (zie p. 19);
- indien van toepassing: een vermelding van het feit dat er erfgenamen gehuwd zijn met een huwelijkscontract; in dat geval moeten de datum wanneer het contract werd opgemaakt, de naam van de notaris en het huwelijksstelsel vermeld worden;
- de opsomming van de activa: kledij, juwelen, huis, meubelen, banktegoeden, auto's ... en de passiva: uitvaartkosten, alle schulden die bestaan op het ogenblik van overlijden (ziekenhuiskosten, saldo van kredieten en leningen, facturen van elektriciteit ...).

Waar?

De aangifte van nalatenschap kan je indienen:

- online via het digitaal loket van de Vlaamse Belastingdienst
- online via het contactformulier van de Vlaamse Belastingdienst. Als je de aangifte elektronisch invult en je wil ze via het contactformulier indienen, dan moet je alleen de laatste pagina afdrukken, ondertekenen en inscannen. Voeg die ondertekende pagina apart als bijlage toe (pdf-bestand) naast de ingevulde aangifte (pdf-bestand).
- met de post naar Vlaamse Belastingdienst, Vaartstraat 16, 9300 Aalst.

 [www.vlaanderen.be/
de-aangifte-van-nalatenschap-erfbelasting](http://www.vlaanderen.be/de-aangifte-van-nalatenschap-erfbelasting)



HULP AAN NABESTAANDEN

Voor de nabestaanden kan een overlijden een aantal moeilijke situaties met zich meebrengen waarvoor hulp of advies nodig is: financiële, sociale, praktische of juridische problemen. Ook voor het omgaan met rouw en verlies kan het nuttig zijn om een beroep te doen op ondersteuning.

FINANCIËLE EN ANDERE HULP

HULP BIJ FINANCIËLE EN SOCIALE VRAGEN

Een overlijden geeft soms financiële moeilijkheden. Er valt een kostwinner weg, de aanvraag van een overlevingspensioen sleept aan of er komen onverwachte uitgaven. Een gesprek over je financiële situatie met een maatschappelijk werker van het Sociaal Huis kan een oplossing bieden. Deze luistert naar je vraag, geeft informatie en verwijst je eventueel door naar de meest gepaste welzijnsdienst. Voor sociale vragen kan je hier steeds terecht:

ID-team (informatie en doorverwijzing)

Sociaal Huis, Lange Schipstraat 27, 2800 Mechelen
0800 20 800 - socialedienst@mechelen.be
www.mechelen.be/id-team

PRAKTISCHE EN SOCIALE ONDERSTEUNING

Een overlijden kan ook allerlei praktische of persoonlijke problemen met zich meebrengen. Je bent niet in staat om je huishouden alleen te doen, je ervaart mobiliteitsproblemen of je voelt je eenzaam en weet niet goed waarnaartoe.

Lokale dienstencentra

Je kan bij jou in de buurt terecht in een van de vier lokale dienstencentra voor een babbel, ontspanning, om iets bij te leren of voor een lekkere en gezonde maaltijd.

Het dienstencentrum is ook de thuishaven van de zorgcoach. Die begeleidt je bij aanvragen voor

dienstverlening van de dienst Thuiszorg, zoals schoonmaakhulp, gezinszorg, personenalarmering, Minder Mobielen Centrale, een seniorenwoning of een serviceflat. Ook bij andere zorgvragen is de zorgcoach je aanspreekpunt. Hij/zij zoekt mee naar gepaste oplossingen en verwijst eventueel door naar andere organisaties. De zorgcoach blijft betrokken tot het probleem opgelost is of je vraag beantwoord is.

- Wijk- en lokaal dienstencentrum Den Abeel regio Mechelen-Zuid
Jozef Verbertstraat 61, 2800 Mechelen
015 44 65 90
denabeel@zbrivierenland.be
Zorgcoach: 015 44 65 93
zorgcoach.zuid@zbrivierenland.be
- Wijk- en lokaal dienstencentrum Den Deigem wijk Centrum
Karmelietenstraat 13, 2800 Mechelen
015 27 33 43
dendeigem@zbrivierenland.be
Zorgcoach:
zorgcoach.centrumdeigem@zbrivierenland.be
- Lokaal dienstencentrum De Rooster wijk Begijnhof
Klein Begijnhof 16, 2800 Mechelen
015 20 89 76
derooster@zbrivierenland.be
Zorgcoach:
zorgcoach.centrumrooster@zbrivierenland.be

- Wijk- en lokaal dienstencentrum De Schijf regio Mechelen-Noord
Lijsterstraat 2-4, 2800 Mechelen
(naast sporthal De Plaon)
015 21 10 90
deschijf@zbrivierenland.be
Zorgcoach: 015 27 53 62
zorgcoach.noord@zbrivierenland.be

Je kan ook contact opnemen met de zorgorganisatie:
015 44 52 40
zorgorganisatie@zbrivierenland.be
www.zorgbedrijfrivierenland.be/thuizorg

De sociale dienst van je ziekenfonds

Elk ziekenfonds heeft een dienst Maatschappelijk werk. Als lid van het ziekenfonds kan je er terecht voor informatie en advies, voor thuiszorg en gezinszorg ...

Je ziekenfonds betaalt meestal een begrafenisvergoeding uit. Vraag ook of de familieleden na het overlijden recht hebben op verhoogde tegemoetkoming van het ziekenfonds voor gezondheidszorg (doktersbezoeken, geneesmiddelen ...) en andere voordelen.

Christelijke Mutualiteit – CM-kantoor Mechelen Stad
Onder den Toren 4, 2800 Mechelen
03 221 93 39
www.cm.be

Solidaris
Desiré Boucherystraat 17, 2800 Mechelen
03 285 44 44
mechelen@solidaris.be
www.solidaris-vlaanderen.be

Liberaal Mutualiteit
Frederik De Merodestraat 76, 2800 Mechelen
015 20 33 66
Mechelen@LMPlus.be
www.lm.be

Helan Onafhankelijk Ziekenfonds
Schuttersvest 63, 2800 Mechelen
03 287 88 51
www.helan.be/nl

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds
Hoogstratenplein 1, 2800 Mechelen
015 28 90 90
sociale.dienst@vnz.be
www.vnz.be

HULP VOOR KINDEREN EN JONGEREN

Groeipakket en wezentoeslag

Als je in het gezin kinderen hebt voor wie je een Groeipakket (de vroeger kinderbijslag) krijgt, dien je wezentoeslag aan te vragen. Neem contact op met het één van de vijf Vlaamse uitbetalers van het Groeipakket waarbij je aangesloten bent. Voeg bij je aanvraag een uittreksel uit de overlijdensakte en een uittreksel uit de geboorteakte van de rechthebbende kinderen.

De naam van de uitbetaler van je Groeipakket vind je:

- via Mijn Burgerprofiel - Uw gegevens
- op je rekeninguittreksels. De uitbetaling van het Groeipakket gebeurt rond de achtste van de maand.
- Bel 1700 of mail naar info@groeipakket.be om te weten bij welke uitbetaler je bent aangesloten.

Kinderopvang

Heb je nood aan opvang voor jonge kinderen of opvang voor en na de school? Contacteer dan de dienst Kinderopvang van de stad Mechelen.
015 29 83 24, kinderopvang@mechelen.be
www.kinderopvangwijzer.be/mechelen

Voogdij over de kinderen

Als er in het gezin volle wezen zijn, dan brengt de gemeente het vredegerecht van de woonplaats van de overledene hiervan op de hoogte. Het vredegerecht stuurt vervolgens een uitnodiging naar de familie om alle nodige informatie over het gezin te kennen en zo de voogdij in te richten. De bedoeling van voogdij is minderjarigen te beschermen, vooral wat de roerende en onroerende goederen betreft.

Het vredegerecht staat steeds ter beschikking om eventuele moeilijkheden te regelen.

Vredegerecht Mechelen
Voochtstraat 7, 2800 Mechelen
015 28 83 90

JURIDISCH ADVIES

Heb je naar aanleiding van een overlijden juridische vragen of problemen – bijvoorbeeld in verband met voogdij over de kinderen, een testament, het verwerpen van een nalatenschap ... – dan kan je in het Justitiehuis terecht voor advies.

Justitiehuis Mechelen
Schoolstraat 9, 2800 Mechelen
015 28 40 00, fax 015 43 20 46
justitiehuis.mechelen@vlaanderen.be

ROUWVERWERKING, MORELE BIJSTAND OF EEN LUISTEREND OOR

Een overlijden verwerken verloopt voor iedereen anders. Voor de meeste mensen is het belangrijk dat ze erover kunnen en mogen praten. Zelfhulpgroepen kunnen hierbij helpen omdat je daar praat met lotgenoten, mensen die hetzelfde ervaren of hebben meegemaakt. Ook professionele hulpverleners kunnen hulp en steun bieden.

EERSTELIJNSHULP

Tele-onthaal

Bij Tele-onthaal kan je dag en nacht terecht met al je vragen en problemen. Je vindt er altijd een luisterend oor.
106 (gratis en anoniem)
www.tele-onthaal.be

Zelfmoordlijn

Heb je dringend nood aan een gesprek? Bij de Zelfmoordlijn staat er 24/7 iemand voor je klaar.
1813 (gratis en anoniem)
www.zelfmoord1813.be

Centrum Algemeen Welzijnswerk – CAW

Bij het CAW kan je terecht als je het moeilijk hebt. Je krijgt er concrete informatie en advies, hulp, opvang en begeleiding op maat van jouw situatie.

CAW Boom Mechelen Lier
Maurits Sabbestraat 119, 2800 Mechelen
0800 13 500
onthaal@cawboommechelenlier.be
www.cawboommechelenlier.be



VOOR KINDEREN EN JONGEREN

Awel – Kinder- en Jongerentelefoon

Bij Awel kan je als kind of jongere terecht met je vragen, verhalen en problemen. Je kan bellen, mailen, chatten of berichten posten op een gemodereerd forum.

102 (gratis en anoniem)

elk dag van 16 tot 22u, behalve op zon- en feestdagen

www.awel.be

Mechelen Kinderstad

Ook voor kinderen is het niet gemakkelijk om een naaste te verliezen. Stad Mechelen vindt het als Kinderstad belangrijk om hen bij deze mijlpalen in hun leven te helpen. Daarom werkte Mechelen Kinderstad een gepaste manier uit om kinderen te helpen rouwen, samen met de mascotte Rommy. In de wachtruimten van het funerarium en de aula zijn kinderhoeken. Ook op de begraafplaatsen is er een plek speciaal voor kinderen om te rouwen.

www.mechelenkinderstad.be

Missing you

Rouwverwerking voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen.

www.missingyou.be



JAC Boom Mechelen Lier

Ben je tussen 12 en 25 jaar, dan kan je met je vragen of problemen terecht bij het JAC, het jongerenaanbod van het CAW.

Maurits Sabbestraat 119, 2800 Mechelen
015 695 695, jac@kawboommechelenlier.be
www.jacboommechelenlier.be

TEJO therapeuten voor jongeren

Je bent tussen 10 en 20 jaar en even de draad kwijt? Is er iets dat je erg verdrietig maakt? Of zie je geen uitweg meer? Spring binnen en doe je verhaal, met of zonder afspraak.

Wollemarkt 34, 2800 Mechelen
015 71 58 96, info.mechelen@tejo.be
www.tejo.be

Ondersteuning voor rouwverwerking bij kinderen en jongeren

Wat kan je doen als je kind geconfronteerd wordt met het overlijden van een familielid of iemand anders uit zijn naaste omgeving? Op welke manier vertel je dit aan kinderen? Hoe kunnen ze reageren? Hoe kan je hen ondersteunen? Met deze vragen kan je terecht bij de Opvoedingswinkel Mechelen. Je krijgt er advies en vindt er brochures of adressen van gespecialiseerde diensten.

Huis van het Kind
Lange Schipstraat 27, 2800 Mechelen
015 44 52 42, opvoedingswinkel@mechelen.be

MORELE BIJSTAND VANUIT LEVENSBESCHOUWINGEN

Het Koraalhuis (rooms-katholiek)

Het Koraalhuis is een spirituele plek waar je terecht kan voor een ontmoeting, een goed gesprek, ondersteuning en informatie. Je kan hier ook vragen stellen in verband met de parochie en als je dat wenst een priester spreken.

Hoviusstraat 1, 2800 Mechelen
(ingang via het Fonteinstraatje)
015 29 19 00
koraalhuis@gmail.com
www.caritasvlaanderen.be/nl/koraalhuis

Huis van de Mens

Hier kan je terecht voor vrijzinnig humanistische begeleiding: informatie, een luisterend oor en hulp bij het organiseren van een vrijzinnig humanistische plechtigheid.

Hendrik Consciencestraat 9, 2800 Mechelen
015 45 02 25, mechelen@deMens.nu
www.demens.nu

ONDERSTEUNING BIJ ROUW EN VERLIES

Ouders van wiegendoodkinderen

Website door en voor ouders die een baby verloren hebben aan wiegendood en voor andere betrokken familieleden.

www.wiegendood.org

Contempo

Rouwzorg, ontmoetingen en groepen voor mensen die hun partner verloren hebben.

www.vzwcontempo.be

Ouders Van een Overleden Kind

Zelfhulpgroep voor ouders; ook met een werking voor broers en zussen van een overleden kind.

Praatgroep regio Mechelen

03 844 14 35

www.ovok.be

Ouders van Verongelukte Kinderen

Hulp, begeleiding en ondersteuning voor families die een kind verloren hebben in een verkeersongeval.

SAVE vzw

Haachtsesteenweg 1405, 1130 Brussel

02 427 75 00, info@ovk.be

www.ovk.be

Berrefonds vzw

Sint-Vincentiusstraat 12, 2018 Antwerpen

0470 73 66 70

info@berrefonds.be

berrefonds.be

Boven De Wolken vzw

Frambozenlaan 24, 8400 Oostende

059 79 00 80

info@bovendewolken.be

www.bovendewolken.be

Lost & Co

Antwerpsestraat 126, 2500 Lier

0470 12 30 74

info@lostenco.be

www.lostenco.be

Met Lege Handen

Zelfhulpgroep van en voor ouders van een overleden baby

Jennekensstraat 82, 3150 Haacht

0495 65 18 08, info@metlegehanden.be

www.metlegehanden.be

Rondpunt

Opvang van iedereen die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken is bij een verkeersongeval.

Uitbreidingstraat 518 bus 2.01, 2600 Berchem

03 205 74 80, info@rondpunt.be

www.rondpunt.be

Vereniging voor Weduwen en Weduwnaars

Contact, steun en belangenverdediging van weduwen en weduwnaars

www.weduwenenweduwnaars.be

LEIF – LevensEinde InformatieForum

Een open initiatief van mensen en verenigingen die streven naar een waardig levenseinde voor iedereen.

Respect voor de wil van de patiënt staat voorop.

J. Vander Vekenstraat 158, 1780 Wemmel

LEIFlijn: 078 15 11 55

www.leif.be - www.leifantwerpen.be

Deze brochure is uitgegeven door het stadsbestuur van Mechelen en bevat informatie over de praktische regelingen voor en na een overlijden alsook over hulp voor nabestaanden.

De informatie in deze brochure is onder voorbehoud van wijzigingen na 1 maart 2023.

Deze brochure is louter informatief.

V.U.: Christophe Cools, Grote Markt 21, 2800 Mechelen

Wettelijk depot: D/2023/0797/01



